

¹ Hogyan szólna Bolyai Farkas szövege mai magyar nyelven?

A Holdról nézve

A' Holdrol a' Föld állani tettzik (mivel a hold mindég azon egy oldalával van a' föld felé, és azért a' hold azon fele közepéről emelt függősbe esik a' Föld:) kivéven azt hogy a' mint a' hold fel és le megyen az eclipticán valami 6 grádusnyi láttzik meg a' poluson tul, és enyibe a' Földel onnan mozogni tettzik; továbbá a' hold a' maga tengelye körül meg fordul circiter 27 nap alatt, mivel a' Földel mindég szembe lévén egy kört ir le, annál fogva az ecliptica ugyan azon jegyével azegyszer szembe van mátzor háttal van feléje; ez a' mozgás pedig egy forma lévén a' hold tengelye körül, egyenetlen azomba az ő Ellipsis utába, és sebesebb a' földhez közel (:az ugy nevezett perigeumba:) mind távolabb az apogeumba míg el nem végezte a' hold a' perigeumtól menve a' tengelye körül valo forgása negyedét, mikor futásának ugy szolva negyedét, quadráját végezte el; mely miatt az oldalából is láttzik a' holdnak valami meg (melyet vibratio lunaenak hivnak) egyébaránt onnan szépen láttzik Europa Asia cet. az esztendőök különböző szakassaival előttök forogni², de a'ki a' hold tulso lapján lakik az innetsőre kell utazni hogy a' földet lássa³. Azomba a' nap az egész csillagos éggel nékiek egy hónap alatt láttzik meg fordulni, mivel a' mi nállunk 24 ora, nállak a' tengely körül való egy honapi fordulás miatt egy hónap.

*Bolyai Farkas (1775–1856) kézírását nyomtatható formába öntötte
Gündischmé Gajzágó Mária, Hatvan*

¹ A feladat megoldása beküldhető, a „fordításokat” értékeljük, de az eredmény nem számít be a pontversenybe.

² a'mennyiben a földnek tengelyi forgása nem zavarja a látást

³ és ujságkor nekik Hold föld tölte vagyon t:i akkor egy in Diametro szinte négy akkora tárgyér süt reájok, mint reánk a' holdé; mely földvilág szokszer ujságkor a' hold több részit mutattya